

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

“Tasdiqlayman”
Namangan muhandislik-
qurilish instituti rektori
Sh. T. Ergashev
2024 yil “ 3 ” 07

MIKROIQTISODIYOT
FANINING

O'QUV DASTURI

Bilim sohalari:	300 000	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohalari:	310 000	Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishlari:	60310100	Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Namangan-2024

Fan/modul' kodi MICROE6	O'quv yili 2024-2025	Semestr 3	Kreditlar 6
Fan/modul' turi Majburiy fanlar	Ta'lim turi O'zbek	Haftadagi dars soatlari	6
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil Ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	90 soat (46m/44a)	90	180

2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda zamonaviy bozor iqtisodiyotining amal qilishi va rivojlanishining ham nazariy, ham amaliy tomonlarini o'rgatish hamda bozor sub'ektlarining har xil bozor tuzilmalaridagi iqtisodiy faoliyatini o'rganish, shuningdek, makroiqtisodiyot nazariyasi hamda davlatning makroiqtisodiy siyosati to'g'risida bir tizimga solingan bilim va ko'nikmalarni, malakani shakllantirishdir.</p> <p>Fanning vazifasi - bozor iqtisodiyotining bosh masalasi va uning yechimlarini o'rganish;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ talab va taklif hamda ularga ta'sir etuvchi omillarni o'rganish; ❖ bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlarning o'rnatilishi, talab va taklif elastikligi va ulardan amaliyotda foydalanish yo'nalishlarini o'rganish; ❖ iste'molchi tanlovi, iste'molchining bozordagi harakati va unga ta'sir etuvchi omillarni o'rganish; ❖ ishlab chiqarish va ishlab chiqarish omillari, ulardan optimal foydalanish, ishlab chiqarish xarajatlarini tahlil qilishni o'rganish; ❖ firmalarning raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozor tuzilmalaridagi harakatini hamda ularning faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillarni, davlatning iqtisodiy siyosati ta'siri oqibatlarini o'rganish; ❖ monopol hokimiyat, monopol hokimiyat ko'rsatkichlari va monopoliya sharoitida narx belgilash tamoyillarini o'rganish; ❖ makroiqtisodiy ketagoriyalar, makroiqtisodiy muammolarning namoyon bo'lish shakllari va sabablarini o'rganish; ❖ iqtisodiy jarayonlarni makroiqtisodiy modellar vositasida tahlil etish, makroiqtisodiy siyosat maqsadlari va vositalari, ochiq iqtisodiyot sharoitida makroiqtisodiy siyosat yuritish xususiyatlari to'g'risida ilmiy tasavvurlarni shakllantirish hamda makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni hisoblashni o'rganish; ❖ makroiqtisodiy kontseptsiya va modellardan foydalanish holida iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish, makroiqtisodiy siyosat natijalarini aniqlash usullarini o'rganish va boshq. <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-Mavzu. Mikroiqtisodiyot fanining predmeti, maqsadi va tadqiqot usullari</p> <p>Iqtisodiy omillarning cheklanganligi. Cheklangan omillarni taqsimlash. Iqtisodiy omillarni taqsimlashda narxlarning ahamiyati. Mikroiqtisodiyot fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Pozitiv va normativ mikroiqtisodiyot. Mikroiqtisodiyot ob'ekti. Mikroiqtisodiyot sub'ektlari. Mikroiqtisodiyotning tadqiqot usullari. Mikroiqtisodiy</p>
----	---

modellar.	<p>2-mavzu. Iqtisodiy bazis tushunchalar</p> <p>Iqtisodiy ehtiyoj, ne'mat va resurs tushunchalari. Moddiy ehtiyojlar. birlamchi ehtiyojlarni qondiruvchi. iqtisodiy ne'matlar. o'rinsos ne'matlar. to'ldiruvchi ne'matlar. iqtisodiy resurslar. Axborot va nomoddiy aktivlar. ikkita fundamental muammo. moddiy ehtiyojlari cheksiz. iqtisodiy resurslar cheklangan. cheksiz ehtiyojlarni maksimal darajada qondirish. resurslardan oqilona va samarali foydalanish. Samaradorlik. Iqtisodiy samaradorlik. to'la bandlik. to'liq ishlab chiqarish hajmi.</p> <p>3-mavzu. Talab va taklif tahlili asoslari</p> <p>Talab egri chizig'i. Talab funksiyasi. Bir omilli va ko'p omilli talab funksiyalari. Talabga ta'sir qiluvchi omillar. Talab miqdorining o'zgarishi. Talabning o'zgarishi. Taklif va taklif miqdori. Taklif egri chizig'i. Taklif funksiyasi. Bir omilli va ko'p omilli taklif funksiyalari. Taklifga ta'sir qiluvchi omillar. Taklif miqdorining o'zgarishi. Taklifning o'zgarishi. Talab va taklif qonunlari.</p> <p>4-mavzu. Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar</p> <p>Bozor muvozanati modelining mohiyati. Bozor muvozanatining o'zgarishi va unga ta'sir qiluvchi omillar. Narxga ko'ra bozorning muvozanatini ta'minlash modeli. Miqdorga ko'ra bozorning muvozanatini ta'minlash modeli (Valras modeli, Marshall modeli, to'rsimon model). Bozorning muvozanatini holatini tanlash yo'llari.</p> <p>5-mavzu. Talab elastikligi</p> <p>Elastiklik tushunchasi. Elastiklik koeffitsiyentini hisoblash. Yoysimon elastiklik. Talab funksiyasi uchun elastiklik koeffitsiyentini hisoblash. Yoysimon elastiklik. Elastik va elastik bo'lmagan talab.</p> <p>6-mavzu. Taklif elastikligi</p> <p>Elastiklik tushunchasi. Elastiklik koeffitsiyentini hisoblash. Yoysimon elastiklik. Talab funksiyasi uchun elastiklik koeffitsiyentini hisoblash. Yoysimon elastiklik. Elastik va elastik bo'lmagan talab.</p> <p>7-mavzu. Iste'molchi tanlovi nazariyasi</p> <p>Iste'mol nazariyasida ne'mat tushunchasi. Iste'molchi tanloviga ta'sir qiluvchi omillar. Naflik tushunchasi. Iste'molchi ehtiyojini qondirish darajasi. Naflik funksiyasi. Umumiy naflik, chekli naflik, chekli naflikning kamayish qonuni. Befarqlik egri chizig'i. Befarqlik egri chiziqlari xaritasi va uning xususiyatlari. Chekli almashirish normasi. Budget chegarasi va uning o'zgarishi. Budget tenglamasi. Budget chizig'i. Budget chizig'i yotliqlik burchagi. Iste'molchi tanlovi masalasi. Nafikni maksimalashirish. Iste'molchi tanlovi masalasi yechilishini grafik yordamida tahlil qilish. Iste'molchi muvozanati.</p>
-----------	--

8-mavzu. Daromad va almashirish samarasi

«Daromad-iste'mol» chizig'i. Normal tovarlar. Past toifali, oliy toifali va birlamchi ehtiyoj tovarlar. Engel egri chiziqchilari. «Narx- iste'mol» chizig'i. Normal va Giffen tovarlari uchun talab chizig'i. Normal tovar uchun daromad samarasi va almashirish samarasi, umumiy samara. Past toifali tovarlar uchun daromad samarasi va almashirish samarasi. Almashirish samarasini va daromad samarasini amalda qo'llash. Past toifali tovarlar. O'rinni bosuvchi va to'ldiruvchi tovarlar.

9-mavzu. Bozor va tavakkalchilik

Noaniqlik va tavakkalchilik. Ehtimollik tushunchasi. Ehtimolning turlari. Noaniqlik sharoitida tanlash. Tavakkalchilikning vujudga kelish sabablari. Tavakkalchilik o'lchovi. Kutiladigan miqdor. Chetlanish. Tavakkalchilikka bo'lgan munosabat. Tavakkalchilikka moyillik. Tavakkalchilikka moyil bo'lmagan holat. Tavakkalchilikka befarqlik. Tavakkalchilikni pasaytirish yo'llari. Korxonalarining faoliyat sohalari va ishlab chiqaradigan mahsulotlar turini kengaytirish (diversifikatsiyasi). Sug'urta qilish. Tavakkalchilikni qo'shish. Tavakkalchilikni taqsimlash. Assimetrik axborotlashgan bozor. Mahsulot sifatini noaniqligi. Ma'naviy tavakkalchilik. Bozordagi assimetrik axborotlarni yo'qotish yo'llari. Bozor signallari. Auksionlar. Olib sotarlik va uni iqtisodiyotdagi o'rni.

10-mavzu. Firmalar va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari

Firma tushunchasi. Tadbirkorlik firmalarining asosiy shakllari. Xususiy firmalar. Xususiy firmalarning ustun va zaif tomonlari. Mas'uliyati cheklangan va cheklanmagan jamiyatlar. Aktiyadorlik jamiyatlari. Aktiyadorlik jamiyatlarining ustun va zaif tomonlari. Davlat korxonalari. Foyda olmaydigan tashkilotlar. O'zbekiston Respublikasida "Mulk to'g'risida"gi qonunga ko'ra faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar turlari.

11-mavzu. Ishlab chiqarish nazaryasi

Ishlab chiqarish funksiyasi tushunchasi. Izokvanta tushunchasi. Izokvantalar xaritasi va uning xususiyatlari. Izokvantaning yotiqlik burchagi. Qisqa va uzoq muddatlardagi ishlab chiqarish. Bir o'zgaruvchan omil (mehnat) asosida ishlab chiqarishni tashkil etish. O'zgaruvchi omilning yalpi o'rta, chekli mahsulotlari va ular o'rtaidagi bog'liqlik. Kapitalning chekli mahsuloti. Mehnatning chekli mahsuloti. Ishlab chiqarish omillari chekli mahsulotning kamayish qonuni. Ishlab chiqarish omillarining o'zaro almashuvi. Chekli texnologik almashirish normasi. Izokosta tushunchasi. Izokosta tenglamasi. Ishlab chiqarish omillari sarfini minimallashtirish.

12-mavzu. Ishlab chiqarish xarajatlari

Korxonaning qisqa muddatli va uzoq muddatli oraliqdagi faoliyati. Xarajatlar to'g'risida tushuncha. Xarajat turlari. Ishlab chiqarish jarayonidagi har qanday xarajatning chekli mahsuloti. Kamayib boruvchi chekli mahsulot. Umumiy xarajat egri chizig'i. Xarajatning turli o'lchovlari. Xarajat egri chiziqchilari va ularning shakllari. Qisqa muddatli va uzoq muddatli davrdagi xarajatlar. Qisqa muddatli va uzoq muddatli davrdagi o'rta umumiy xarajatlar o'rtaidagi bog'liqlik.

13-mavzu. Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi

Mukammal raqobatlashgan bozor va uning shartlari. Raqobatlashuvchi firmaning yalpi, o'rta va chekli daromadlari. Korxona foydasi. Qisqa muddatli davr: firmalarning doimiy soni va bozor taklifi. Raqobatlashuvchi firmaning ishlab chiqarish omillari narxining oshishiga aks ta'siri. Chekli xarajatning ishlab chiqarish

hajmiga bog'liqligi. Firmaning zararsiz ishlash nuqtasi. Firmaning yopilish nuqtasi

14-mavzu. Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi

Mukammal raqobatlashgan bozor va uning shartlari. Raqobatlashuvchi firmaning yalpi, o'rta va chekli daromadlari. Korxona foydasi. Qisqa muddatli davr: firmalarning doimiy soni va bozor taklifi. Raqobatlashuvchi firmaning ishlab chiqarish omillari narxining oshishiga aks ta'siri. Chekli xarajatning ishlab chiqarish hajmiga bog'liqligi. Firmaning zararsiz ishlash nuqtasi. Firmaning yopilish nuqtasi

15-mavzu. Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati va tarmoq taklifi

O'rta va uzoq muddatli xarajat va uning xususiyatlari. Uzoq muddatli oraliqda ishlab chiqarish xajmini tanlash. Uzoq muddatli davr: kirish va chiqish orqali bozor taklifi. Tarmoqning muvozanat holati. Tarmoqning taklifi. Raqobatlashgan firmaning daromadi. Foydani maksimallashtirish va raqobatli firmaning taklif egri chizig'i. Firmaning uzoq muddatli o'rta xarajatining kamayishiga va o'sishiga ta'sir qiluvchi omillar. Chekli xarajatlar egri chizig'i va firmaning taklif hajmi haqidagi qarori.

16-mavzu. Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati va tarmoq taklifi

O'rta va uzoq muddatli xarajat va uning xususiyatlari. Uzoq muddatli oraliqda ishlab chiqarish xajmini tanlash. Uzoq muddatli davr: kirish va chiqish orqali bozor taklifi. Tarmoqning muvozanat holati. Tarmoqning taklifi. Raqobatlashgan firmaning daromadi. Foydani maksimallashtirish va raqobatli firmaning taklif egri chizig'i. Firmaning uzoq muddatli o'rta xarajatining kamayishiga va o'sishiga ta'sir qiluvchi omillar. Chekli xarajatlar egri chizig'i va firmaning taklif hajmi haqidagi qarori.

17-mavzu. Raqobat va yakka-hokimlik

Raqobat tushunchasi. Raqobatlashuvchi firmalar. Raqobatlashgan bozor turlari. Raqobatlashgan bozorda taklif egri chizig'i. Sof monopoliya. Monopolistik talab va taklif. Monopol narx va jamiyat farovonligi. Raqobatlashgan monopoliya bozor. Oligopoliya va uning xususiyatlari. Kurmo modeli. Monopsoniya. Samarali ishlab chiqarish ko'lam. Samarasiz ishlab chiqarish ko'lam. O'zgarmas samarali ishlab chiqarish ko'lam.

18-mavzu. Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari

Narx tushunchasi, tamoyillari va funksiyalari. Bozor sharoitida amal qiluvchi narx turlari. Narx ustidan nazorat. Narxning yuqori chegarasi. Narxning yuqori chegarasini bozor faoliyatining natijasiga ta'siri. Qisqa va uzoq muddatda ijara haqi. Narx darajalarini bozor natijalariga ta'siri. Davlat siyosati. Minimal oylik maosh. Narx nazoratini baholash. Iste'molchilar daromadiga ko'ra narx belgilash. Iste'mol xajmiga ko'ra narxlar diversifikatsiyasi. Maksimal narxlar va ishlab chiqaruvchilar ortiqchaligi. Bozor samaradorligi va bozor kamchiliklari.

19-mavzu. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish

Bozor munosabatlari va mehnat resurslaridan foydalanish ko'rsatkichlari. Yollama ishchilarning optimal sonini aniqlash. Mehnatning chekli mahsuloti. Mehnatning chekli daromadligi. Mehnat qaytimi. Mehnat sig'imi. Mehnat samaradorligi. Mehnat unumdorligining kamayish qonuni. Mehnat resurslariga bo'lgan talab. Mehnat resurslari taklifi. Raqobatlashgan mehnat bozori. Mehnat

qilish va dam olish o'rtasidagi bog'liqlik. Ish haqi o'sishining dam olish vaqti bilan ishlash vaqti o'rtasidagi nisbatga ta'siri.

20-mavzu. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish

Mehnat bozorida monopsoniya bo'lgan hol. Ish haqi minimumi. Minimal ish haqi va muvozanat ish haqi o'rtasidagi farqlar va ularning oqibatlari. Mehnat bozoriga kasaba uyushmalarining ta'siri. Monopoliya shaklidagi mehnat bozori. Mehnat bozorida ikki tomonlama monopoliya. Ish haqi stavkalarining tabaqalashuvi. Iqtisodiy renta. Korxonada mehnatni tashkil etishning ilg'or shakllari. Ish haqi va mehnat unumdorligi.

21-mavzu. Kapital qo'yilmalar va kapital bozori

Kapitaldan foydalanish. Asosiy va aylamma kapital. Ssuda foiz. Mamlakatni modernizatsiya qilishda investitsiyalar va ularning ahamiyati. Loyihalarni tahlil qilish. Yalpi investitsiyalash. Qoplash. Sof investitsiya. Jang'arma va vaqt bo'yicha chekli tanlash normasi. Qiymatni diskontirlash. Investitsiyaga talab. Inflyatsiyaning ta'siri. Yer bozori. Yer taklifi. Yerga talab. Yer rentasi va uning turlari.

22-mavzu. Raqobatlashgan monopoliistik va oligopoliya bozorlari.

Raqobatlashgan monopoliistik xususiyatlari. Raqobatlashgan monopoliistik bozor muvozanati. Oligopoliya bozori va uning xususiyatlari. Monopoli hokimiyat sharoitida iste'molchi ortiqchalligini egallash. Narxlar diversifikatsiyasi.

23-mavzu. Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish

Bozor munosabatlarining kamchiliklari. Bozor muvozanatining buzilish oqibatlari. Davlatning bozorga samarali aralashuvi. Iste'molchi ortiqchalligi. Ishlab chiqaruvchi ortiqchalligi. Iste'molchi va ishlab chiqaruvchi ortiqchalligi. Barqaror narxni ta'minlash va ishlab chiqarish hajmini cheklash siyosati. Barqaror narxlarni ushlab turish. Ishlab chiqarishni cheklash (ishlab chiqarish kvotasi). Ijtimoiy ne'matlar. Ijtimoiy ne'matlar xususiyatlari. Ijtimoiy ne'matlar: mudofaa tizimi, fundamental ilmiy tadqiqotlar, qashshoqlikka qarshi kurashish. Bozor iqtisodiyotida davlatning roli. Solliqlar, subsidiyalar, subventsiyalar, imtiyozli kreditlar.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari bilan jilozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogic va axborot texnologiyalardan qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Iqtisodiyotning bosh muammosi: ehtiyojlarining cheksizligi va resurslarning cheklanganligi
2. Resurslar va ne'matlarini taqsimlashning bozor mexanizmi: iqtisodiy doiraviy aylanish modeli
3. Iqtisodiy bazis tushunchalar
4. Bozor ishtirokchilarining asosiy maqsadi va ularning harakati
5. Talab va taklif tahlili asoslari
6. Bozor muvozanati va uning o'zgarishi
7. Maksimal va minimal narxlar
8. Davlat aralashuvi samarasi - narxlarni tartibga solish
9. Talab va taklif elastikligi

10. Qisqa va uzoq muddatli davrlar uchun elastiklik

11. Iste'molchi tanlovi nazariyasi

12. Umumiy va chekli nafllilik

13. Daromad samarasi va almashtirish samarasi

14. "Daromad - iste'mol chizig'i" va uning tahlili

15. Bozor va tavakkalchilik

16. Firmalar va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari

17. O'zbekistonda tabdirkorlik subyektlarining shakllari

18. Ishlab chiqarish nazariyasi

19. Bir va ikki o'zgaruvchili omillar bilan ishlab chiqarish

20. Ishlab chiqarish xarajatlari

21. Qisqa va uzoq muddatli davrdagi xarajatlar egri chiziqchlari

22. Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi

IV. Mustaqil ta'lim topshiriqlari

Mustaqil ta'lim topshiriqlari uchun tavsiya etilgan mavzular:

1. Mamlakatni modernizatsiyalash sharoitida korxonada foydasi va uni maksimallashtirish yo'llari
2. Talab va taklif qonuniga ko'ra narx belgilash usullari
3. Talab va taklif elastikligiga ko'ra soliq yukini hisoblash
4. Iste'molchining bozordagi hatti-harakati va uning tanlovi nazariyasi
5. Ishlab chiqarish xarajatlari minimallashtirish shartlari va korxonaning zararsiz ishlash nuqtasini hisoblash yo'llari
6. Raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi
7. Raqobatlashmagan bozor sharoitida monopoli narx belgilash va bozor hokimiyati
8. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish
9. Kapital qo'yilmalar va kapital bozori
10. Ishlab chiqarish jarayoniga yangi, samarali texnologiyalarni tatbiq etish zarurati va istiqbollari
11. Makroiqtisodiy modellar. Asosiy makroiqtisodiy modellarning qiyosiy tahlili
12. Milliy hisoblar tizimida yalpi ichki mahsulot ko'rsatkichini hisoblash shartlari va usullari
13. Mustaqillik yillarida O'zbekiston rivojlanishining makroiqtisodiy ko'rsatkichlari tahlil
14. O'zbekistonning Yalpi Iqtisodiy Mahsulot (YIM) tarkibidagi o'zgarishlar tahlil
15. O'zbekiston mehnat bozorining shakllanishi va ishtiziklikning o'ziga xos xususiyatlari
16. Kichik biznes va xususiy tabdirkorlikning aholini ish bilan ta'minlash va yangi ish o'rnlari yaratishdagi roli
17. Inflyatsiyaga qarshi siyosat
18. Filips egri chizig'i. Modelning zamonaviy talqini
19. Iste'mol va jamg'arish funktsiyalari
20. Ratsional kutish nazariyasi
21. Investitsiya funktsiyasi va omillari

<p>22 O'zbekistonning investitsiya siyosati</p> <p>23 Yalpi talab-yalpi taklif modeli</p> <p>24 Yalpi talab va yalpi taklifni rag'batlantirish yo'llari</p> <p>25 Keynesning makroiqtisodiy muvozanat modeli</p> <p>26 Pul bozorida muvozanat</p> <p>27 Soliqlarning makroiqtisodiy mohiyati va roli</p> <p>28 O'zbekistonda soliq tizimi va siyosatini takomillashtirishdagi islohotlar</p> <p>29 Davlat byudjeti tarkibi va uni takomillashtirish yo'llari</p> <p>30 Byudjet-soliq siyosati</p> <p>31 O'zbekistonning byudjet-soliq siyosati</p> <p>32 Byudjet taqchilligi</p> <p>33 Pul-kredit siyosati</p> <p>34 O'zbekistonning pul-kredit siyosati</p> <p>35 Pul-kredit siyosati va ulardan foydalanish amaliyoti tahlili</p> <p>36 IS-LM modelida byudjet-soliq va pul-kredit siyosati</p> <p>37 Iqtisodiy o'sish omillari va tiplari</p> <p>38 Iqtisodiy o'sishning neokeynscha modellari</p> <p>39 Iqtisodiy o'sishning neoklassik modellari</p> <p>40 Zamonaviy iqtisodiy o'sish modellari</p> <p>41 Tashqi savdo siyosati</p> <p>42 O'zbekistonning tashqi savdo siyosati</p> <p>43 To'lov balansi</p> <p>44 O'zbekistonning to'lov balansi</p> <p>45 Valyuta kursi</p> <p>46 O'zbekistonda valyuta siyosati</p> <p>47 Kichik ochiq iqtisodiyot modeli</p> <p>48 Ochiq iqtisodiyotda byudjet-soliq siyosati</p> <p>49 Ochiq iqtisodiyotda pul-kredit siyosati</p> <p>50 Tashqi savdo tarkibini takomillashtirish va diversifikatsiyalash yo'llari</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>	<p>3. V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Mikroiqtisodiyot. Makroiqtisodiyot" fani talabalarni jamiyatda ro'y beradigan iqtisodiy qonunlarni bilish va ularning amal qilishiga ongli munosabatda bo'lishda, investitsiya faoliyatini faollashtirish va iqtisodiyotni bozor tamoyillari asosida isloh qilish jarayonlarining mohiyatini tushunishda zarur bo'lgan bilimlar bilan qurollantiradi. Shuningdek, bu fan jamiyatda investitsiya, ularning turkumlanishi, moliyalashtirish manbalarini aniqlash, investitsiya loyihalarini samaradorligini baholash, noan'anaviy usullarni o'rganish va tatbiq etish, investitsiyalarni moliyalashtirishda munosib investitsiya loyihalarini tanlab olish, loyihaning investitsion va moliyaviy rejasini aniqlash, loyihani tanishtirishni, moliyalashtirishning mohiyatini o'rganishda ahamiyatli ta'sir ko'rsatadi. "Mikroiqtisodiyot. Makroiqtisodiyot" fani umum kasbiy fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, "Iqtisodiyot" ta'lim yo'nalishi 3-kursning, 4-semestrida o'tiladi. Fanning nazariy uslubiy asosini "Investitsiya va innovatsiyalar", "Investitsiya loyihalarina boshqarish", "Investitsiya risklarini boshqarish" va boshqa bir qator
---	---

<p>fanlar bilan uzviy bog'liqlikda o'rganiladi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • investitsiyalarning iqtisodiy mohiyatini, investitsiyalarni moliyalashtirish manbalarini bilishi, investitsiyalarni jalb etish, davlat investitsiya dasturini shakllantirish, investitsiya loyihalarini baholash haqida tassavurga ega bo'lishi; (bilim) • mikroiqtisodiyot, ularning turkumlanishi, moliyalashtirish manbalarini aniqlash, investitsiya loyihalarini samaradorligini baholash, noan'anaviy usullarni o'rganish va tatbiq etish, investitsiyalarni moliyalashtirishda munosib investitsiya loyihalarini tanlab olish, loyihaning investitsion va moliyaviy rejasini aniqlash, loyihani tanishtirishni, loyihaviy moliyalashtirishning mohiyatini, loyihani boshqarishning tashkiliy tizimini, tashkiliy modellashtirishni avtomatlashtirishning zamonaviy usullarini hamda loyihani amalga oshirish 4 tartibini bilishi va ulardan foydalanish; (ko'nikma) 	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; • esse, tezis va maqola yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) echish; • muhokamalarda ishtirok etish; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni echish; • so'rov o'tkazish.
<p>5.</p>	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, taxlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki test sinovlarini topshirish.</p>
<p>6.</p>	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. N.Xolmatov. N.Imomova. «Makro va mikroiqtisodiyot» fanidan o'quv qo'llanma. — T.: «Tafakkur avlodi», 2020. - 268-b. 2. B.T. Salimov, M.S.Yusupov, B.B. Salimov. Mikroiqtisodiyot. Darslik. — T.: Iqtisodiyot, 2019. - 366 b. 3. Salimov B.T., Muxitdinova U.S., Mustafakulov Sh.L., Salimov B.B. Mikroiqtisodiyot: Darslik. — T.: TDIU, 2014. — 230 b. 4. Salimov B., Mustafakulov Sh., Salimov D. Mikroiqtisodiyot: masalalar, namunalar, topshiriqlar, testlar. (O'quv qo'llanma) — T.: TDIU, 2010. - 196 b. 5. Makroiqtisodiyot. Darslik. G.E.Zaxidov, M.T.Asqarova, Z.A. Djumayev, L.F.Amirov, H.A. Hakimov. - T.: 2019. - 290 bet. 6. Maxmudov N., Hakimov H. Makroiqtisodiy tahlil. O'quv qo'llanma - T.: TDIU, 2019. - 181 bet. 7. Edward Shapiro. Macroeconomic analysis. Fifth edition. Oxford. Copyright 2015 8. Maxmudov N.M., Asqarova M.T., Umarov L.Yu. Makroiqtisodiyot. Darslik. T.: "Fan texnologiyalar", 2014-338 b. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. O'zbekiston Respublikasining "Raqobat to'g'risida" gi Qonuni. Manbaa:

<p>www.lex.uz</p>	<p>10. I. N. Maxmudov, X. Hakimov. "Makroiqtisodiy tahlil" fanidan O'quv-uslubiy majmua. Toshkent: Iqtisodiyot. - 2018 y. - 308 bet.</p> <p>11. T. Z. Teshabayev, Z. M. Otaq'ziyeva, Makroiqtisodiyot. Ma'ruzalar matni. T.: TATU, 2015, 480 b.</p> <p>12. T. U. Bobokulov, N. G. Karimov, U. A. Abdullayev. Xalqaro vayluta-kredit munosabatlari. Ma'ruzalar matni. T.: TMI, 2015, 244 b.</p> <p>13. R. T. Shomurodov. Monetar siyosat. Ma'ruzalar matni. T.: TMI, 2015, 151 b.</p> <p>14. Statisticheskiy egeodnik regionov Uzbekistana. 2017. - T.: Goskomstat Uzbekistana. 2018. - 130 str.</p> <p>15. Xakimov, B. J., Xolmirzayev, U. A. o'quv qo'llanma. Iqtisodiy tahlil nazariyasi. - T.: Moliya, 2013, - 240 b.</p> <p>16. Mirziyoyev SH. M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. - T.: O'zbekiston, 2017. - 48 b.</p> <p>17. Mirziyoyev SH. M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: O'zbekiston, 2017. - 488 b.</p> <p>18. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojatnomasi. 2017 yil 22 dekabr. Manbaa: www.president.uz</p> <p>19. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojatnomasi. 2018 yil 28 dekabr. Manbaa: www.president.uz</p> <p>20. Dornbush R. Macroeconomics. - Boston. McGraw-Hill, 2001., - 574 p.</p> <p>21. Марьяганова Е. А., Шалиро С. А. Макроэкономика. Экспресс-курс: учебное пособие. - М.: КИПУРСб 2010. - 302 с.</p> <p>22. Микроэкономика. Под ред. В. С. Атамонова, С. А. Иванова. - М.: 2009, - 320 с.</p> <p>23. Нурсев Р. М. Сборник задач по Микроэкономике. - М.: Норма, 2008.</p> <p>24. Пиндайк Р., Рубинфельд Д. Микроэкономика. 5-е международное изд. - СПб.: Питер, 2007, - 350 с.</p> <p>25. Проуретов Г. И. Стратегия предприятия. Учеб. Практическое пособие. - М.: Альфа-Пресс, 2010 - 184 с.</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbaalari</p> <p>26. www.press-service.uz - O'zbekiston Respublikasi Prezidentining matbuot xizmati rasmiy sayti</p> <p>27. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy sayti</p> <p>28. www.mineconomy.uz - O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va sanoat vazirligi sayti</p> <p>29. www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi moliya vazirligi sayti</p> <p>30. www.soliq.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi sayti</p> <p>31. www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki sayti</p> <p>32. www.iza.uz - O'zbekiston milliy axborot agentligi rasmiy sayti</p> <p>33. www.review.uz - "Ekonomicheskoe obozrenie" jurnali rasmiy sayti</p> <p>34. www.cer.uz - Iqtisodiy tadqiqotlar markazining rasmiy sayti</p> <p>35. www.uzreport.com - Biznes axborotlari portali</p> <p>36. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi</p>
---	---

<p>37. www.eurasianews.com - Yevroosiyo tadqiqotlar markazining rasmiy sayti</p> <p>38. www.worldbank.org - Jahon banki sayti</p> <p>39. www.ebrd.org - Yevropa taraqqiyot va tiklanish banki sayti</p> <p>40. www.imf.org - Xalqaro valyuta jamg'armasi sayti</p> <p>41. www.sciencedirect.com - Xalqaro ilmiy maqolalar platformasi.</p> <p>42. www.wordbank.org - Jahon banki sayti.</p> <p>43. www.scopus.com - Xalqaro ilmiy maqolalar platformasi.</p> <p>44. www.ebrd.org - Evropa tiklanish va taraqqiyot banki sayti.</p> <p>45. www.imf.org - Xalqaro valyuta jamg'armasi sayti.</p>	<p>7. Namangan muhandislik - qurilish instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.</p> <p>8. Fan/modul' uchun ma'sullar: M. Xojaxonov - NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasida katta o'qituvchisi A. Ismoilov - NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasida o'qituvchisi</p> <p>9. Taqrizchilar: I. Sirojiddinov - NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasida professori, i. f. n. M. Bo'stonov - NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasida professori, DSc.</p>
---	--